

53

תעט

שבת

פרק עשרים ושלשה

ארחות

פתיחת מקרר

סח. שכח לנתק מערב שבת את הנורה שבמקרר, נחלקו פוסקי זמננו אם מותר לומר לנכרי לפתוח את המקרר, יש שהתירו ויש שאסרו^{קל}. וראה להלן פרק כ"ו סעיפים ז', ח' דיני רמיזה לנכרי לנתק את המנורה או להוציא את התקע של המקרר.

פתיחת ברז מים חמים

סט. מותר לומר לנכרי לפתוח את ברז המים החמים לצורך הדחת כלים וכיוצ"ב אף שאגב פעולה זו נכנסים מים צוננים אל הדוד ומתבשלים בו, וראה הערה קל^ז.

קל. לכאור' הדלקת הנורה הנעשית בשעת פתיחת המקרר היא בגדר דבר שאינו מתכוין בפסיק רישיה, שהרי פתיחת הדלת היא מעשה המותר ואגב זה נדלק האור, וא"כ יש להקל לעשותה ע"י נכרי, וכ"כ בשו"ת אג"מ אור"ח ח"ב סי' ס"ח, וגם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל דן לומר כן, עיין שש"כ פל"א הערה א', אמנם בתיקונים ומילואים שם חזר בו הגרש"ז א"ז זצ"ל מהיתר זה, וטעמו משום דכיון שבאופן קבוע נעשית ההדלקה רק ע"י פתיחת הדלת, והכיבוי נעשה רק ע"י סגירתה, מסתבר דבין הפתיחה ובין הסגירה חשיבי דחשיב כעושה מעשה בידים ואין זה בגדר פסיק רישיה, [אא"כ אין הנכרי יודע שהנורה תידלק דאז הוי מתעסק]. וכן נוטה דעת הגר"ש אלישיב שליט"א [ולפי סברא זו גם לא שייך לצרף בזה קולא דפ"ר דלא נידח"ל, וכגון ביום, שאינו זקוק לאור, שהרי הוא כמכוין]. ומו"ר הגר"ש אויערבאך שליט"א כתב וז"ל סברת אאמו"ר זצלה"ה אינה מובנת לי כ"כ, דסו"ס מתכוין רק לפתוח הדלת, ומה שנעשה ע"י פתיחת הדלת אף אם נעשה מתחילה לכך הרי אינו מתכוין בפעולתו לזה והוי רק פסיק רישיה, וכבר דנתי כן לפני אאמו"ר זצלה"ה עכ"ד. ועיין עוד בדברי הגר"ח קניבסקי שליט"א [הובאו בספר נזר החיים עמ' קפ"ד] שכתב על נידון זה ששכחו לנתק את הנורה שבמקרר דהמנהג הפשוט הוא לקרוא לנכרי, והיינו דחשבינן ליה כפ"ר בנכרי. ולדעת האוסרים לומר לנכרי לפתוח את המקרר ולסוגרו, עיין לעיל סעיף י"ח אם מותר לרמוז לו שלא בדרך צווי לעשות זאת.

קל. דעת הגרש"ז אויערבאך זצ"ל להתיר זאת, והובאו דבריו בספר שש"כ פל"א הערה ד', וטעמו משום דהוי פ"ר בנכרי. ולכאור' היה מקום לדון דכניסת המים הצוננים אל הדוד אינה בגדר דבר שאינו מתכוין, שהרי הדוד עשוי באופן שאם לא יכנסו אליו המים הצוננים לא יצאו מים חמים וא"כ שמא י"ל דהוי כאילו הפותח את ברז המים החמים אכן מתכוין לכניסת המים הצוננים שבלעדיה לא יצאו המים החמים, אמנם אין טענה זו מוכרעת דיש לומר דסו"ס אין האדם עסוק אלא בהוצאת המים החמים ואין דעתו נתונה כלל על כניסת המים הצוננים לדוד, ועוד דאף אם חשיב כמתכוין להכנסת המים מ"מ אינו מתכוין לבישול, וכל כה"ג יש לומר דהוי כאינו מתכוין ושרי ע"י נכרי במקום צורך.